

Detail skulde ville ordne eller lede, hvad der rigtigst og sundest bør være Gjenstand for den private Virksomhed; men derfor kan der dog meget godt, idet man naturligviis ikke kan løsribe sig fra den Grundvold, hvorpaa man hidforifft staaer, til enhver Tid være saadanne Hensyn at tage, at det, der kan være fuldkommen besøiet i sin Almindelighed, derfor ikke i det enkelte Tilfælde bliver det ene Rigtige. Det forekommer mig ogsaa, som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) tildeels har anerkjendt, at det var fornødent, at der var en Autoritet, der tog sig af denne Sag; thi, naar man har lidt Kjendskab til det Sted i Jylland, hvor der netop nærmest vil være Tale om Brøndboring, da kan man vistnok ikke for alvor, som den meget ærede Ordfører for Udvalget, ville henvise til at danne private Associationer. „Association“ er et meget smukt Ord, der ogsaa mange Gange og i mange Retninger har sin fulde Berettigelse (S. A. Hanssen: Saa, har det dog?). Ja, derom er der ingen Tvivl, og navnlig er jeg vis paa, at den ærede Folkethingsmand ikke nærer nogen Tvivl i saa Henseende; men der maa dog være en naturlig Forudsætning for, at det kan komme til Anvendelse, nemlig, at der er Saa mange tilstede, at der virkelig kan dannes Associationer. Naar der altsaa her er Tale om Udstrækninger, der maaskee tælle imellem 100, 150 eller 200 Mennesker paa Quadratomilen, saa er det meget urigtigt, i særdeleshed i et Land, hvor hele Associationsvillien har faaet saa liden Udvikling, som den har faaet i vort Fødeland, og hvor de begyndte Associationer desværre hidtil ikke have udviklet saadanne Frugter, at ret Mange der ved ere blevne endnu mere tilskyndede til at benytte dette Middel, at troe, at denne Sag netop paa denne Maade bedst kunde ordnes. Der er vel henviist til en anden Maade at sætte Sagen igang paa, nemlig ved Amtsraadene, men jeg veed virkelig ikke, hvorledes saavel den ærede Folkethingsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) som den ærede Folkethingsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther) kunne i denne Sag henvise til Amtsraadene. Det er jo dog vis-

selig bekjendt, at Amtsraadet, skjøndt den større Communeautoritet, slet ikke disponerer over Midler i saa Henseende og er ikke udstyret med nogen Ret til at foretage Ligninger, men at det kun, som en bestaaende Overautoritet, har at varetage, at det, der igjennem Lovgivningen er paabudt at skulle opkræves, bliver opkrævet og fordeelt netop til de Diemed, som ere henliggende under dets Bestyrelse, medens det aldeles ikke har nogen lovbegrundet Ret til at foretage Paaligninger til at fremme andre, om det end var nok saa vigtige, communale. Dies med (Tscherning: Derfor sagde jeg: Amtsraadene skulle søge derom!), — og, naar man opfordrer til, at Ministeriet skal anmode dem om at sætte slige Sager iværk, har man saaledes neppe betænkt, at Amtsraadene ere aldeles blottede for Midlerne dertil. Jeg synes overhovedet, at denne Sag langt mindre maa betragtes som et communalt end som et landoekonomisk Anliggende, og jeg vil derfor, naar man holder paa, at en Association eller en bestaaende Forening skal tage sig af det, tillade mig at spørge, hvorfor har man da ikke tænkt paa de landoekonomiske Selskaber; men de Herrens vide maaskee ikke engang, at de ere til. (Flere Stemmer: Jo!). Ja, saa vide de ogsaa, at i de nyeste Amter bestaae der saadanne privat indgaaede Foreninger, for at fremme vigtige landoekonomiske Formaal. Men hvorfor have da disse Foreninger ikke taget sig af denne Sag? siger man, — paa den Maade gaar det med Huusdyravlens Fremme, idet der, naar de vedkommende private Foreninger selv udrede Noget, tilflyder dem et lignende Beløb af Statskassen. Hvorfor gjøre de ikke det Samme i dette Tilfælde? Fordi de naturligviis ikke kunne udrette Alt. Naar vi have forskellige Formaal at virke for, maae vi afpasse vor Virken efter de Midler, over hvilke vi have at byde. Disse Selskaber maae nemlig beskæftige sig med mange forskellige, maaskee synes det Andre mindre væsentlige og vigtige, Sager, men som dog de Mænd, der engang ere inde i disse Livsforhold, tillægge nogen Vægt, og som de have begyndt paa at iværksætte, og som saaledes opsluge deres Midler. Dertil kommer endnu, at den Sag, hvorefter der her er Tale, ikke hen-